

Аналітична психологія К. Юнга

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>053 Психологія</i>
Освітня програма	<i>Прикладна психологія</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна) / дистанційна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>4 курс, 8 семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4кред. ЄКТС / 120 годин, лекції – 18 годин, семінарські – 36 годин, самостійна робота – 66 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>МКР, залік</i>
Розклад занять	<i>Лекції: 1 (перший тиждень) Практичні заняття: 2 (перший, другий тиждень) https://my.kpi.ua та https://schedule.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор і практичні: доцентка, к. психол.н., доцентка кафедри психології та педагогіки, Сербова Ольга Вікторівна https://psy.kpi.ua/serbova/</i>
Розміщення курсу	<i>https://classroom.google.com/c/NzQyMDgwMDA5Mzkz?cjc=xcfrfy</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

«Аналітична психологія К. Юнга» – вибіркова освітня компонента, яка дасть глибинне розуміння основних понять аналітичної психології. Навчальна дисципліна розкриває актуальні проблеми аналітичної психології, юнгіанського консультування та психологічні аспекти особистісного розвитку людини в цілому; свідомого та особистого несвідомого як чинників та умови психологічного розвитку особистості; символічного життя та трансформації особистості.

Метою викладання навчальної дисципліни «Аналітична психологія К. Юнга» є розкриття ідей та основних понять аналітичної психології; дослідження змісту вчення К. Юнга через детальний розгляд основних його філософських поглядів та концепцій. осмислення системи ідей та категорій, що утворюють сучасний план аналітичної психології.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Аналітична психологія К. Юнга» є:

- пізнання здобувачами вищої освіти специфіки зародження психотерапевтичних напрямків та розумінню самої ідеї аналітичної допомоги;
- закріплення та поглиблення знань стосовно надання психологічної допомоги особистості;
- оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями про: базові положення аналітичної психології; ідеї К. Юнга та його послідовників, основні персоналії, їх досягнення; ключові віхи та сучасний стан розвитку аналітичної психології в світі та Україні; основні поняття аналітичної психології;
- оволодіння здобувачами вищої освіти теоретичними основами аналітичної психології та успішне їх використання для оптимізації процесу особистісного розвитку людини, професійного зокрема.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі **програмні результати навчання**:

- аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання ефективність власних дій (ПРН 1);
- розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ у контексті професійних завдань (ПРН 2);
- складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (ПРН 11);
- взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності (ПРН 13);
- знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога (ПРН 16);
- вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та, за потреби, визначати зміст запиту до супервізії (ПРН 18);
- рефлексувати можливості власного інтелектуального потенціалу для вирішення завдань професійної діяльності (ПРН 20).

У результаті засвоєння дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть:

- застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 1);
- знати та розуміти предметну область та розуміти професійну діяльність (ЗК 2);
- вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 4);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК 7);
- здатність та готовність впроваджувати наукові основи та рекомендації щодо сучасної життєдіяльності, засоби фізичного, психічного, психологічного і духовного розвитку особистості й самовдосконалення (ЗК 13);
- оперувати категоріально-понятійним апаратом психології (ФК 1);
- здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (ФК 3);
- здатність здійснювати психологічний вплив з метою оптимізації психічного функціонування індивіда або групи (ФК 15).

Комунікація з викладачем є невід'ємною частиною освітнього процесу як під час навчальних занять, так і в межах консультацій, які проводяться за графіком, доступним на сайті кафедри психології та педагогіки. До того ж для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, месенджер Telegram. Для вивчення дисципліни здобувачу вищої освіти

бажано мати навички використання текстового редактора на комп'ютері, навички роботи з електронними базами даних наукових інститутів та бібліотек.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна «Аналітична психологія К. Юнга» органічно зв'язана з усіма психологічними дисциплінами. Адекватне виконання завдань курсу не можливе без опори на такі теоретичні дисципліни як «Загальна психологія з практикумом», «Соціальна психологія», «Вікова психологія», «Диференційна психологія». Дисципліна перебуває у певному зв'язку з іншими дисциплінами соціально-логіко-гуманітарного блоку, що створюють загальну світоглядну і методологічну основу для сприйняття здобувачами вищої освіти змісту пропонованої дисципліни.

Вивчення дисципліни дозволить ефективніше опановувати освітні компоненти: «Основи психотерапії», «Психологія здоров'я» та ін.. Дисципліна «Аналітична психологія К. Юнга» ставить на меті інтеграцію та систематизацію знань та навичок отриманих здобувачами вищої освіти у ході засвоєння дисциплін практичної спрямованості.

3. Зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні (семінарські)	СРС
1	2	3	4	5
Тема 1 Історія та сучасність аналітичної психології	12	2	4	6
Тема 2. Теорія аналітичної психології	12	2	4	6
Тема 3. Теорія психіки за К. Юнгом	12	2	4	6
Тема 4. Концепція індивідуалізації в аналітичній психології	12	2	4	6
Тема 5. Класичні методи юнгіанського аналізу	12	2	4	6
Тема 6. Методи роботи з терапевтичною метафорою	12	2	4	6
Тема 7. Архетип Персони.	12	2	4	6
Тема 8. Архетип Тіні.	13	2	4	7
Тема 9. Архетип Аніми/Анімусу.	13	2	4	7
Підготовка до МКР	4			4
Підготовка до заліку	6			6
Всього годин	120	18	36	66

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення дисципліни достатньо опрацьовувати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також ознайомитись з:

Базова література

1. Юнг К.Г. Архетипи і колективне несвідоме / Переклад з німецької Катерина Котюк; науковий редактор українського видання Олег Фешовець. 2-ге опрац. вид.. Львів: Видавництво «Астролябія», 2018. 608с.
2. Юнг К.Г. Психологічні типи. Львів: Астролябія, 2010. 692 с.
3. Юнг К.Г. Психологія несвідомого. Видавництво : Центр учбової літератури, 2022. 404с.
4. Юнг К.Г. Аналітична психологія. Видавництво : Центр учбової літератури, 2022. 250с.
5. Юнг К.Г. Структура і динаміка психічного. Видавництво : Центр учбової літератури, 2022. 574с.
6. Юнг К.Г. Людина та її символи. Видавництво : Центр навчальної літератури, 2022. 433с.
7. Юнгіанське консультування: кол. моног./ Ткач Р.М., Сербова О. В., Сингаївська І. В. та ін.; заред. Ткач Р. М. Київ: Талком, 2021. 220 с.

Допоміжна література:

1. Бриль М.М., Сербова О.В. Терапевтична метафора як інструмент роботи з травматичним досвідом війни. Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи: зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. К.: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2024. № 3 (65). Т. 1. С. 17-36. (фахове видання категорії Б). DOI: <https://doi.org/10.33216/2219-2654-2024-65-3-1-17-36>
2. Гресь Л. О. Юнгіанський підхід до кризи середини життя *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Психологія*. 2014. Вип. 48. С. 71-78. Режим доступу: <https://oaji.net/articles/2014/983-1415344940.pdf>
3. Сербова О.В. Проблема особистісного розвитку в аналітичній психології К.Г. Юнга Актуальні прикладні та практичні проблеми психолого-педагогічної науки: Збірник наукових робіт II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Бердянськ, Україна, 29-30 листопада 2017 року). Бердянськ: ГО «Південно-східна українська асоціація практичних психологів та арт-терапевтів», 2017. С.31-35.
4. Сербова О.В. Методологічні підходи до визначення форм підтримки особистості у пошуку, переосмисленні та формування сенсу життя під час війни. Слобожанський науковий вісник. Серія Психологія, випуск 1, 2024. С. 164-169. (фахове видання категорії Б). DOI: <https://doi.org/10.32782/psyspu/2024.1.29>
5. Сербова О.В. Методологічні підходи до визначення форм підтримки особистості у пошуку, переосмисленні та формування сенсу життя під час війни. Слобожанський науковий вісник. Серія Психологія, випуск 1, 2024. С. 164-169. (фахове видання категорії Б). DOI: <https://doi.org/10.32782/psyspu/2024.1.29>
6. Ткач Р. Поранений і Цілителі : навч-метод. посібн., [передмова Ольги Сербової]. Київ: Талком, 2023. 156 с.
7. Ткач Р. Подружнє консультування : навч-метод. посібн., [передмова Ольги Сербової]. Київ: Талком, 2023. 134 с.
8. Ткач Р., Сербова О. Використання кодів історичної пам'яті українців у терапевтичних метафорах. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2022. №3 (67). С. 161-166. DOI: [10.31732/2663-2209-2022-67-161-166](https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-67-161-166)
9. Ткач Р. М. Терапевтична метафора як метод юнгіанського консультування / *Правничий вісник Університету «КРОК»*. Київ : Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК». Вип. 27. 2017. С. 138–143.
10. Ткач В. В. Внутрішній конфлікт особистості: юнгіанський підхід. *Українські*

- перспективи у світовому розвитку: матеріали Науково-практичної конференції молодих учених (Київ, 4 листопада 2016 року). Київ : Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК», 2016. С. 432–433.*
11. Tkach R. A tale of life and death: Jungian approach to personal development. Transformations in Contemporary Society: Humanitarian Aspects. Monograph. The Academy of Management and Administration in Opole, 2017. С. 264-268.
 12. Ткач Р. Символічна мова і символічне життя: погляд нейробіолога та юнгіанського консультанта. *Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільноправові, соціально-економічні аспекти розвитку: матеріали II Міжнародної конференції (Київ, 20 листопада 2020 року). Київ : Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК», 2020. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://conf.krok.edu.ua/index.php/SRE/IC2020/paper/view/174>*
 13. Юнгіанське консультування: теорія і практика: матеріали IV міжнародної наукової онлайн-конференції (05-06 червня 2021 року). Київ. 2021. 104 с. https://library.krok.edu.ua/media/library/category/materiali-konferentsij/2021-06-06-05_materiali-%D1%81onference-krok.pdf

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (завдання на СРС)
1	Тема 1. Історія та сучасність аналітичної психології Особистісні, історичні та культурні чинники виникнення теорії аналітичної психології. Біографія К. Юнга. Філософські, культурологічні, природничо-наукові та літературні впливи на розвиток ідей К. Юнга. Вплив З. Фрейда на науковий розвиток К. Юнга. Внесок К. Юнга в сучасну психологію, психоаналіз та психотерапію. Розвиток юнгіанства в Україні. Завдання на СРС: I. Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Розвиток юнгіанства в Україні. 2. Провести аналіз публікацій https://library.krok.edu.ua/media/library/category/materiali-konferentsij/2021-06-06-05_materiali-%D1%81onference-krok.pdf II. Огляд основної та додаткової літератури по темі.
2	Тема 2. Теорія аналітичної психології Інтроверсія та екстраверсія. Психологічні функції: мислення, почуття, відчуття, інтуїція. Індивідуальне (особистісне) та колективне несвідоме. Символ та трансцендентна функція. Принцип синхронії. «Архетипна» матриця, що формує діяльність фантазії і творчого мислення, пояснює існування повторюваних мотивів у міфах, казках різних народів, «довічних» образах світової літератури і мистецтва. Критерії визначення архетипу. Завдання на СРС: I. Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Принцип синхронії, наведіть приклади з життя. . II. Огляд основної та додаткової літератури по темі.
3	Тема 3. Теорія психіки за К. Юнгом. Структура особистості З. Фрейда. Структура особистості К. Юнга. Персоніфіковані архетипи психіки: Его, Персона, Тінь, Аніма, Анімус, Самість. Теорія комплексів. Его-комплекс. Схема формування комплексу. Три фази

	комплексної психотерапії. Архетип числа. Архетип Великої Матері. Сучасне розуміння теорії комплексів та архетипів. Завдання на СРС: I. Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Схема формування комплексу.. 2.Опрацювати персоніфіковані архетипи психіки: Его, Персона, Тінь, Аніма, Анімус, Самість (довільно вибраний здобувачем освіти). II. Огляд основної та додаткової літератури по темі.
4	Тема 4. Концепція індивідуації в аналітичній психології Мета індивідуації. Свідома та несвідома індивідуація. Індивідуація першої та другої половини життя. Вісь Его-Самість. Формування Его-комплексу та Персони. Основні ознаки кризи середини життя. Принцип індивідуації. Індивідуація як процес досягнення цілісності та інтеграції різних частин психіки: Его, Персони, Тіні, Аніми, Анімуса та інших архетипів несвідомого. Завдання на СРС: I. Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Мета індивідуації. 2. Зв'язок індивідуації та вікових криз особистості. II. Огляд основної та додаткової літератури по темі.
5	Тема 5. Класичні методи юнгіанського аналізу Класичні методи юнгіанського аналізу: метод словесних асоціацій, ампліфікація, метод активної уяви, робота зі сновидінням. Метод словесних асоціацій або словесно-асоціативний тест. Умови проведення та критерії оцінювання результатів тесту. Лінійне та циркулярне асоціювання. Ампліфікація. Рівні ампліфікації. Метод активної уяви: поняття, мета, специфіка, умови та форми використання методу активної уяви в юнгіанської практики. Процедура активної уяви. Відмінності активної уяви від імагінативних і медитативних технік. Чотири стадії активної уяви: очищення поля свідомості; дозвіл несвідомому заповнити порожнину» надання внутрішньо сприйнятним образам фантазії форму шляхом їхнього запису, малювання, ліплення, написання музики або танцю; моральна конфронтація з тим матеріалом, який був створений. Активна уява в групі. Робота зі сновидіннями. Компенсаторна та перспективна функції сновидіння. Різні підходи до тлумачення сновидінь (сон як частина зовнішньої реальності, сон як послання богів, сон як відображення функціонування Его-комплексу. Особливості ампліфікації образів сновидіння на особистому, культурному, архетипічному та природному рівнях асоціювання. Етапи роботи зі сновидінням. Завдання на СРС: I. Відповіді на питання для самоперевірки: 1 Лінійне та циркулярне асоціювання. 2.Ампліфікація. Рівні ампліфікації. 3. Самостійне тренування активної уяви або «домашня робота». 4. Компенсаторна та перспективна функції сновидіння. II. Огляд основної та додаткової літератури по темі.
6	Тема 6. Методи роботи з терапевтичною метафорою Робота з терапевтичною метафорою, символізація переживань, юнгіанська казкотерапія, робота з метафоричними асоціативними картками. Юнгіанська казкотерапія. Технологія методу. Можливості казки як терапевтичної метафори. Напрями казкотерапії. Казкотерапія в рамках юнгіанського аналітичного підходу. Принципи та схема психологічного аналізу казок. Основні етапи психологічного аналізу казок. Алгоритм написання персоніфікованих казок для дітей і дорослих.

	Застосування казок при корекції різних психологічних проблем. Казка як пошук життєвого сценарію і матеріалу для психологічної допомоги. Методичні прийоми, які полегшують застосування казки у психологічній роботі з людьми. Форми роботи з казками та МАК. Завдання на СРС: I. Розкрийте поняття : 1. Принципи та схема психологічного аналізу казок. 2. Основні етапи психологічного аналізу казок. 3. Знайти і підготувати інформацію про використання МАК у арттерапевтичній роботі. II. Огляд основної та додаткової літератури по темі та додаткових ресурсів.
7	Тема 7. Архетип Персони. Персона як головний архетип, що виступає викликом для соціальної свідомості людини. Персона як соціальна роль людини. Розщеплення архетипу. Відношення між полярностями. Завдання на СРС: I. Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Персона як соціальна роль людини II. Огляд основної та додаткової літератури по темі.
8	Тема 8. Архетип Тіні. Особиста Тінь, її розвиток з раннього дитинства. Асимілювання Тіні за Юнгом. Технології інтеграції Тіні в юнгіанстві. Завдання на СРС: I. Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Технології інтеграції Тіні в юнгіанстві. II. Огляд основної та додаткової літератури по темі.
9	Тема 9. Архетип Аніми/Анімусу. Два архетипи-близнюки структури особистості за К.Г. Юнгом: Аніма і Анімус, які відтворюють жіноче і чоловіче начало. Аніма (душа) і Анімус (дух) як продукти колективного несвідомого. Дослідження Аніми/Анімусу. Гендер. Маскулінність Фемінність. Андрогінність. Завдання на СРС: I. Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Порівняльний аналіз комплексу характерних особливостей, які традиційно приписуються чоловікам та жінкам. 2. Погляди відомого філософа К. Юнга на співвідношення чоловічої та жіночої душі. II. Огляд основної та додаткової літератури по темі.

Семінарські (практичні) заняття

Метою проведення семінарських занять є перетворення теоретичного матеріалу на особистісне знання та уміння здобувачів вищої освіти.

Семінарські заняття створюють простір для вибору, на їх основі викладач та здобувачі вищої освіти можуть конструювати той варіант заняття, що відповідає потребам аудиторії та стилю викладача.

Основні завдання циклу семінарських (практичних) занять:

Організація семінарських занять здійснюється у таких формах як усна доповідь здобувачів вищої освіти, реферативні повідомлення, науково-дослідницькі повідомлення, дискусії тощо.

Семінарські заняття містять завдання проблемного та інтерактивного характеру:

- кейс проблемних завдань, які відтворюють ситуації із соціальної дійсності та створюють умови для операціоналізації теоретичних знань;
- завдання для формуванні в здобувачів комплексної системи теоретичних знань та практичних вмінь.

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, питання для поточного контролю та завдання на СРС)
1	Тема 1. Історія та сучасність аналітичної психології 1.1. Історія аналітичної психології Питання для обговорення: 1. Особистісні, історичні та культурні чинники виникнення теорії аналітичної психології. 2. Мобілізація творчого потенціалу людини. 3. Роль психоаналізу у розвитку арт-терапевтичної теорії. 4. Базові положення аналітичної психології К.Г. Юнга. Завдання на СРС: I. Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Філософські, культурологічні, природничо-наукові та літературні впливи на розвиток ідей К. Юнга. 2. Широкий спектр проблем дослідження К Юнга: починаючи від філософсько–психологічної проблематики стосовно питань терапії нервово–психічних порушень до глобальних питань існування людини в соціумі. II. Огляд основної та додаткової літератури по темі.
2	Тема 1 Історія та сучасність аналітичної психології 1.2. Сучасні напрямки юнгіанства Питання для обговорення: 1. Внесок К. Юнга в сучасну психологію, психоаналіз та психотерапію. 2. Три школи юнгіанства за Е. Самуельсом: Класична, Архетипальна та школа Розвитку. 3. Вплив ідей К. Юнга на психосинтез, символдраму, імагінальну, процесуально-орієнтовану, тілесну та танцювальну терапію, сендплей та ін. 4. Розвиток юнгіанства в Україні. Завдання на СРС: I. Відповіді на питання для самоперевірки: 1. . Сучасні психоаналітичні концепції розвитку особистості. II. Огляд основної та додаткової літератури по темі.
3	Тема 2. Теорія аналітичної психології 2.1 . Основні поняття аналітичної психології Питання для обговорення: 1. Інтроверсія та екстраверсія. 2. Психологічні функції: мислення, почуття, відчуття, інтуїція. 3. Індивідуальне (особистісне) та колективне несвідоме. 4. Символ та трансцендентна функція. 5. Принцип синхронії. Завдання на СРС: I. Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Символізм. 2. Роль символів в житті людини. 3. Метод вільних асоціацій – знайомство з методом.
4	Тема 2. Теорія аналітичної психології 2.2. Теорія архетипів К.Г. Юнга.

	Питання для обговорення: 1. «Архетипна» матриця у міфах, казках різних народів, «довічних» образах світової літератури і мистецтва. 2. Критерії визначення архетипу. Завдання на СРС: I. Відповіді на питання для самоперевірки: Прояв архетипів у міфах, релігійних поглядах, фольклорі, сновидіннях та фантазіях людини.
5	Тема 3. Теорія психіки за К. Юнгом. 3.1. Поняття та структура психіки за К. Юнгом. Питання для обговорення: 1. Структура особистості З. Фрейда. 2. Структура особистості К. Юнга. 3. Персоніфіковані архетипи психіки: Его, Персона, Тінь, Аніма, Анімус, Самість. Завдання на СРС: 1. Вагомий вплив ідей К. Юнга на психіатрію та психологію 2. Вплив ідей К. Юнга на антропологію, етнологію, культурологію 3. Вплив ідей К. Юнга на педагогіку та літературу
6	Тема 3. Теорія психіки за К. Юнгом. 3.2. Сучасне розуміння теорії комплексів та архетипів. Питання для обговорення: 1. Теорія комплексів. Его-комплекс. 2. Схема формування комплексу. 3. Три фази комплексної психотерапії. 4. Архетип числа. 5. Архетип Великої Матері. Завдання на СРС: Дві тенденції досліджень серед послідовників К. Г. Юнга: 1). терапевтичний метод аналітичної психології, 2) його філософія, звернена до Сходу.
7	Тема 4. Концепція індивідуації в аналітичній психології 4.1. Індивідуація як мета розвитку людства та як процес розвитку індивідуальної особистості. Питання для обговорення: 1. Мета індивідуації. 2. Свідома та несвідома індивідуація. 3. Індивідуація першої та другої половини життя. Завдання на СРС: 1. Вісь Его-Самість. 2. Формування Его-комплексу та Персони.
8	Тема 4. Концепція індивідуації в аналітичній психології 4.2. Криза середини життя. Питання для обговорення: 1. Основні ознаки кризи середини життя. 2. Принцип індивідуації. 3. Індивідуація як процес досягнення цілісності та інтеграції різних частин психіки: Его, Персони, Тіні, Аніми, Анімуса та інших архетипів несвідомого. Завдання на СРС: Аналіз статті: Гресь Л. О. Юнгіанський підхід до кризи середини життя <i>Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди</i>.

	<i>Психологія</i>. 2014. Вип. 48. С. 71-78. Режим доступу: https://oaji.net/articles/2014/983-1415344940.pdf
9	Тема 5. Класичні методи юнгіанського аналізу 5.1. Методи з використанням асоціацій Питання для обговорення: 1. Метод вільних асоціацій як базовий метод психоаналізу. 2. Метод словесних асоціацій або словесно-асоціативний тест. 3. Умови проведення та критерії оцінювання результатів тесту. 4. Лінійне та циркулярне асоціювання. Ампліфікація. Рівні ампліфікації. Завдання на СРС: Пройти самодослідження (Метод словесних асоціацій або словесно-асоціативний тест)
10	Тема 5. Класичні методи юнгіанського аналізу 5.2. Робота зі сновидіннями Питання для обговорення: 1. Компенсаторна та перспективна функції сновидіння. 2. Різні підходи до тлумачення сновидінь (сон як частина зовнішньої реальності, сон як послання богів, сон як відображення функціонування Его-комплексу. 3. Особливості ампліфікації образів сновидіння на особистому, культурному, архетипічному та природному рівнях асоціювання. 4. Етапи роботи зі сновидінням. Завдання на СРС: Опрацювати довільно вибрану методику роботи зі сновидінням
11	Тема 6. Методи роботи з терапевтичною метафорою 6.1. Юнгіанська казкотерапія. Технологія методу. Питання для обговорення: 1. Теоретичні засади казкотерапії. 2. Засоби казкотерапії. 3. Розвиток особистісної зрілості та статевої ідентичності за допомогою казкотерапії. 4. Можливості казки як терапевтичної метафори. Завдання на СРС: Казка як пошук життєвого сценарію і матеріалу для психологічної допомоги.
12	Тема 6. Методи роботи з терапевтичною метафорою 6.2. Принципи та схема психологічного аналізу казок. Питання для обговорення: 1. Основні етапи психологічного аналізу казок. 2. Алгоритм написання персоніфікованих казок для дітей і дорослих. 3. Застосування казок при корекції різних психологічних проблем. 4. Методичні прийоми, які полегшують застосування казки у психологічній роботі з людьми. 5. Форми роботи з казками з додаванням МАК. Завдання на СРС: Написання персоніфікованої казки за алгоритмом.
13	Тема 7. Архетип Персони. 7.1. Персона як соціальна роль людини. Питання для обговорення: 1. Персона як головний архетип, що виступає викликом для соціальної свідомості людини. 2. Розщеплення архетипу. Відношення між полярностями.

	Завдання на СРС: I. Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Персона як соціальна роль людини II. Огляд основної та додаткової літератури по темі.
14	Тема 7. Архетип Персони. 7.2. Практикум з аналізу персонної частини психіки. Питання для обговорення: 1. Вправа «Соціальний атом» 2. Вправа Я-соціальне. 3. Проективні методики роботи з Персоною. Завдання на СРС: Огляд основної та додаткової літератури по темі, підбір методик .
15	Тема 8. Архетип Тіні. 8.1. Поняття та формування Тіні. Питання для обговорення: 1. Особиста Тінь, її розвиток з раннього дитинства. 2. Асимілювання Тіні за Юнгом. 3. Технології інтеграції Тіні в юнгіанстві. Завдання на СРС: Технології інтеграції Тіні в юнгіанстві. Огляд основної та додаткової літератури по темі.
16	Тема 8. Архетип Тіні. 8.2. Практикум з аналізу тіньової частини психіки. Питання для обговорення: 1. Вправи з МАК «Тінь» 2. Проективні методики роботи з Тінню. Завдання на СРС: Огляд основної та додаткової літератури по темі, підбір методик. Технології інтеграції Тіні в юнгіанстві. Огляд основної та додаткової літератури по темі.
17	Тема 9. Архетип Аніми/Анімусу. 9.1. Поняття та формування Аніми/Анімусу. Питання для обговорення: 1. Аніма (душа) і Анімус (дух) як продукти колективного несвідомого. 2. Дослідження Аніми/Анімусу. Завдання на СРС: 1. Аналіз Архетипу Аніми/Анімусу. 2. Огляд основної та додаткової літератури по темі.
18	Тема 9. Архетип Аніми/Анімусу. 9.2. Гендер. Маскулінність. Фемінність. Андрогінність. Питання для обговорення: 1. Порівняльний аналіз комплексу характерних особливостей, які традиційно приписуються чоловікам та жінкам. 2. Погляди відомого філософа К. Юнга на співвідношення чоловічої та жіночої душі. Завдання на СРС: Огляд основної та додаткової літератури по темі.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Здобувачі вищої освіти самостійно опрацьовують питання за всіма темами в теоретичному або практичному аспекті.

Використання методів самостійної роботи здобувачів вищої освіти по осмисленню та засвоєнню матеріалу – самостійний пошук інформації, написання доповідей, аналіз кейсів, перегляд відеороликів та фільмів за тематикою курсу.

У процесі самостійної роботи здобувачі вищої освіти мають оволодіти вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;

- конспектування літературних джерел;
- роботи з довідковою літературою.

Для самостійної роботи необхідно:

- добрати до теми необхідну літературу і ґрунтовно її вивчити;
- виконати практичні завдання і тести для контролю знань;
- перевірити готовність до складання модульної роботи за контрольними питаннями.

Види самостійної роботи здобувача освіти :

- - підготовка до аудиторних занять – 56 год;
- - підготовка до модульної контрольної роботи – 4 год;
- - підготовку до іспиту – 6 год.
- Загалом – 66 год.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

При викладанні дисципліни семестровий рейтинг здобувача вищої освіти формують: робота на семінарах, вчасна здача відповідей на тестові завдання модульної контрольної роботи. Штрафних балів з дисципліни не передбачається.

Відвідуваність і виконання завдань

Здобувачам вищої освіти важливо відвідувати лекції, оскільки на них висвітлюватиметься систематизований навчальний матеріал в обсязі, достатньому для опанування дисципліни, що дасть змогу краще підготуватись до семінарських занять і в цілому опанувати дану дисципліну. Відпрацьовувати пропущені лекції не потрібно. Активна участь здобувача вищої освіти на семінарських заняттях є обов'язковою. Пропуск семінарського заняття не дає можливість отримати бали у семестровий рейтинг. Разом з тим, здобувач освіти, який пропустив семінарські заняття з поважної причини, і має необхідний документ, який підтверджує відсутність (наприклад довідку від лікаря), може здати підготовлену доповідь викладачу під час консультацій або під час перерви у навчальному занятті і отримати не більше половини максимального вагового балу, який передбачений за участь в семінарі (тобто максимальна кількість балів складатиме не більше 2). Графік консультацій доступний на сайті кафедри психології та педагогіки, але викладач сам призначає здобувачам вищої освіти час консультації в індивідуальному порядку.

Теми і завдання для семінарських занять передбачені робочою програмою дисципліни (силабусом), доступною з особистого кабінету здобувача вищої освіти в системі «Кампус», гугл класі або на сайті кафедри психології та педагогіки.

На лекціях та семінарських заняттях допускається використання ноутбуків, смартфонів, але лише для цілей, пов'язаних з навчанням. Бажано, щоб на семінарському

занятті здобувач освіти використовував підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття.

Форми роботи

На лекціях висвітлюється зміст тем дисципліни. На семінарських заняттях здобувачі вищої освіти поглиблюють і розширюють знання з предмету. При освоєнні дисципліни здобувачі вищої освіти користуються такими основними засобами роботи: підручниками, посібниками, періодичними виданнями, словниками, інструктивно-методичними матеріалами до семінарських занять; інформацією з мережі Internet. Комп'ютерне забезпечення. При підготовці до занять практичного курсу, а також безпосередньо на семінарських заняттях здобувачі вищої освіти користуються комп'ютерами для таких видів роботи: оформлення звітів; отримання інформації з мережі Internet; демонстрації презентацій. На семінарських заняттях використовуються методи: доповідь, диспут, робота парами, тріадами, круглий стіл, ситуаційні задачі; опрацювання юнгіанських методик й технік.

Політика університету

Академічна доброчесність

Основні види академічної відповідальності встановлені Законом України «Про освіту». Згідно із частиною 6 статті 42 до основних видів академічної відповідальності здобувачів вищої освіти належать: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати за навчання.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності містять такі регламентуючі документи КПІ ім. Ігоря Сікорського, оприлюднені на сайті Університету: Кодекс честі КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://kpi.ua/files/honorcode.pdf>, Положення про систему запобігання академічному плагіату <https://rb.gy/agihij>, а також нормативно-правові документи, офіційні рекомендації, накази та розпорядження, соціологічні дослідження КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичні матеріали, освітні курси <https://kpi.ua/academic-integrity>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>, а також у Положенні про комісію з питань етики та академічної чесності НТУУ «КПІ» https://data.kpi.ua/sites/default/files/files/2015_1-140a1.pdf

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

PCO з дисципліни, семестровий контроль з якої передбачений у формі заліку, для очної форми навчання розробляється за типом PCO-1 і включає оцінювання заходів поточного контролю з дисципліни впродовж семестру. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти проводиться на основі рейтингової системи відповідно ПОЛОЖЕННЯ про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pologennia_RSO_2022.pdf

Поточний контроль: опитування за темою заняття, модульна контрольна робота.

Календарний контроль: За встановленими в PCO критеріями та результатами заходів поточного контролю здобувачів проводиться календарний контроль, порядок

проведення якого визначено у Положенні про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського. <https://osvita.kpi.ua/node/32>

Викладач оцінює роботу здобувач вищої освіти на кожному семінарському занятті, але конкретна підсумкова кількість балів за роботу на семінарських заняттях виставляється викладачем під час першого і другого календарного контролю – на сьомому і тринадцятому тижнях навчання відповідно. Рейтинг здобувача вищої освіти станом на 7-й тиждень і 13-й тиждень навчання повідомляється здобувачу вищої освіти на занятті чи в особистому кабінеті електронного кампусу.

Модульна контрольна робота (МКР) складається з 20 тестових завдань, що відображають зміст всієї дисципліни. МКР проводиться за допомогою гугл-тестів на останній (передостанній) лекції. Доступ до МКР надається здобувачам вищої освіти лише під час лекції. Перескладати МКР не можна. Задача здобувача вищої освіти – уважно прочитати питання та варіанти відповідей, обрати один варіант відповіді (правильний на думку здобувача вищої освіти) та позначити його у будь-який зручний спосіб.

Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань. Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи або співбесіди. Умови допуску до семестрового контролю: здобувач освіти має виконати передбачені силабусом завдання й мати рейтинг не нижче 50 балів.

Деталізовані критерії оцінювання результатів навчання з дисципліни Арттерапія представлені у Додатку 1.

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендації здобувачам освіти

Вивчення курсу «Аналітична психологія К. Юнга» передбачає засвоєння здобувачами вищої освіти системи знань за темами під час лекційних та семінарських занять, самостійної роботи. Самостійна робота від здобувача вищої освіти передбачає здійснення пошуку, опрацювання та аналізу професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; підготовка до модульних роботи та заліку. Підготовка до МКР та заліку має на меті узагальнення та систематизацію знань з дисципліни у цілому. При підготовці перегляньте зміст кожного питання, користуючись власними конспектами або підручниками.

Головною метою лекцій є мотивація і організація роботи здобувачів вищої освіти з навчальним матеріалом у міжсесійний період. Лекції проводяться із використанням мультимедійних презентацій (за наявності умов в аудиторії).

Готуючись до семінарського заняття здобувач вищої освіти має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, при виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. Визначте рівень знань з кожного питання. Визначте питання, які потребують ретельнішої підготовки (опрацювання додаткової літератури, складання конспектів, схем, виконання окремих досліджень тощо). Якщо ви маєте труднощі у підготовці окремих теоретичних питань або виконанні практичних завдань, ви можете звернутися за консультацією до викладача. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне семінарське заняття дає змогу не лише правильно засвоїти навчальний матеріал, але й зекономити зусилля при проходженні семестрового контролю.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри психології та педагогіки, к. психол.н., доцентом Сербовою Ольгою Вікторівною

Ухвалено кафедрою психології та педагогіки (протокол № 14 від 14.05. 2025 р.)

Погоджено методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 4 від 24 .06. 2025 р.)

Додаток 1

**Рейтингова система оцінювання результатів навчання
(для здобувачів вищої освіти денної форми)**

Рейтинг здобувача вищої освіти з дисципліни «Аналітична психологія К. Юнга» складається з балів, що отримуються за:

- 1) відповіді та доповнення відповідей інших здобувачів вищої освіти у процесі дискусії на семінарських заняттях;
- 2) написання модульної контрольної роботи.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

Робота на семінарських (практичних) заняттях (максимальна кількість балів складає 72 (кількість балів на 1 занятті – 4):

активна участь у проведенні заняття; надання повної і аргументованої, логічно викладеної доповіді, відповіді, висловлення власної позиції з дискусійних питань або повністю правильне вирішення завдань з відповідним обґрунтуванням, у поєднанні зі слушними доповненнями відповідей інших здобувачів вищої освіти у процесі дискусії; обов'язкова активна участь в групових формах роботи (якщо такі заплановані на занятті)	4
активна участь у проведенні заняття; надання правильних відповідей або правильне вирішення завдань з незначними неточностями, порушеннями логіки викладення відповіді чи обґрунтування при вирішенні задачі	3-2
надання відповідей з чисельними значними похибками або вирішення задачі з грубими помилками, вирішення задачі без обґрунтування	1
відсутність відповіді, ухиляння від участі у семінарському занятті	0

2. Складання модульної контрольної роботи (максимальна кількість балів складає 28), (максимальна кількість балів за 1 тестове завдання – 1):

тестове завдання виконане правильно (кожне з 28)	1
тестове завдання виконане неправильно (кожне з 28)	0

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$RD = 72 + 28 = 100 \text{ балів.}$$

Здобувачі освіти, які набрали протягом семестру необхідну кількість балів ($RD \geq 0,6R$) мають можливості:

а) отримати залікову оцінку (залік) так званим «автоматом» відповідно до набраного рейтингу;

б) виконати залікову контрольну роботу з метою підвищення оцінки.

При цьому попередній рейтинг здобувача вищої освіти з дисципліни скасовується і він отримує оцінку R_3 тільки за результатами залікової контрольної роботи.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку, але на мінімальні бали і не мають рейтинг 60 балів, виконують залікову контрольну роботу.

Здобувачі освіти, які не виконали всіх передбачених програмою дисципліни завдань не допускаються до заліку.

Залікова контрольна робота (ЗКР) складається зі 100 тестових завдань, що відображають зміст всієї дисципліни. ЗКР проводиться за допомогою гугл-тестів, доступ до ЗКР надається здобувачам вищої освіти лише під час проведення заліку.

тестове завдання виконане правильно (кожне з 100)	1
тестове завдання виконане неправильно (кожне з 100)	0

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКОВОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Які культурні, історичні та наукові чинники вплинули на формування аналітичної психології К. Юнга?
2. Розкрийте значення внеску К. Юнга в розвиток сучасної психології та психоаналізу.
3. Охарактеризуйте розвиток юнгіанства в Україні.
4. Що таке принцип синхронії? Наведіть приклади з реального життя.
5. Як функції мислення, почуття, відчуття та інтуїції впливають на типологію особистості за Юнгом?
6. Як поняття архетипів пояснює повторювані мотиви у світовій культурі та міфології?
7. Порівняйте структури особистості за З. Фройдом і К. Юнгом.
8. Розкрийте сутність архетипів Его, Персони, Тіні, Аніми/Анімуса та Самості.
9. Опишіть процес формування комплексу та його значення в психотерапії.
10. Які основні етапи індивідуації, і в чому їхня мета?
11. Як процес індивідуації пов'язаний із віковими кризами особистості?
12. Що таке вісь Его-Самість, і яку роль вона відіграє у формуванні цілісності особистості?
13. У чому різниця між лінійним та циркулярним асоціюванням?
14. Опишіть метод активної уяви та його основні етапи.
15. Які особливості тлумачення сновидінь за юнгіанським підходом?
16. Розкрийте принципи та схему психологічного аналізу казок.
17. Як метафоричні асоціативні картки (МАК) використовуються в арттерапії?
18. У чому терапевтична цінність казкотерапії?
19. Як архетип Персони визначає соціальну роль особистості?
20. У чому полягає взаємозв'язок між полярностями архетипу Персони?
21. Опишіть основні технології інтеграції Тіні в юнгіанській психології.
22. Яке значення має асиміляція Тіні у розвитку особистості?
23. Проведіть порівняльний аналіз гендерних характеристик, що традиційно приписуються чоловікам та жінкам.
24. Як К. Юнг пояснює співвідношення чоловічого та жіночого начал у колективному несвідомому?
25. Як філософські, культурологічні та природничо-наукові впливи формували ідеї К. Юнга?
26. У чому полягає вплив З. Фрейда на розвиток ідей К. Юнга?

27. Як архетипна матриця пояснює повторювані мотиви в літературі, міфології та мистецтві?
28. Які критерії визначення архетипу в аналітичній психології?
29. Що таке трансцендентна функція, і яке її значення у психіці людини?
30. Як структура Его-комплексу впливає на формування особистості?
31. Опишіть три фази комплексної психотерапії за Юнгом.
32. Що таке архетип Великої Матері, і як він проявляється у сучасній культурі?
33. Як пов'язані свідомо і несвідомо індивідуалізація?
34. У чому полягають основні ознаки кризи середини життя за Юнгом?
35. Які особливості роботи зі сновидіннями у юнгіанському аналізі?
36. Що таке ампліфікація, і які рівні ампліфікації ви знаєте?
37. Як можна застосувати метод активної уяви для вирішення внутрішніх конфліктів?
38. У чому полягає компенсаторна функція сновидіння?
39. Як тлумачення сновидінь допомагає в аналізі функціонування Его-комплексу?
40. Які напрями казкотерапії використовуються у психологічній практиці?
41. Як алгоритм написання персоніфікованих казок може допомогти у психологічній роботі?
42. Які форми роботи з казками найбільш ефективні у корекції психологічних проблем?
43. Що таке архетип Персони, і які його основні функції в аналітичній психології?
44. Як розщеплення архетипу Персони впливає на соціальну свідомість людини?
45. Як розвивається особиста Тінь із раннього дитинства?
46. Що означає асимілювання Тіні за К. Юнгом?
47. Як архетип Аніми впливає на формування жіночого начала в чоловіків?
48. Які риси чоловічого начала в жінок формуються під впливом архетипу Анімуса?
49. У чому полягає взаємодія маскулінності, фемінності та андрогінності у структурі особистості?
50. Як юнгіанський підхід сприяє розумінню гендерних ролей у сучасному суспільстві?